Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Svenska Missionsförbundet

N:o 8.	Pris per år, postarvodet oberäknadt, 1 krona.	Augusti 1884.	Wid requisition hos redaktionen hwart 11 ex. gratis.	2 årg.

Innehåll: Livingstone-Kongo-Inland-missionen. — Missionen i Indien. Santalermissionen. — Från wåra missionsfält: Bref från Afrika och Ryssland.

Livingstone-Kongo-Inland-missionen,

öfwerlåten på ett amerikanskt missionssällskap, är en äfwen för Swenska missionsförbundet betydelsefull tilldragelse, om hwilken ofwan nämda missions ledare, mr och mrs Grattan Guinneß i augustinumret af tidningen "The Regions beyond" meddela följande:

Många af wåra wänner skola säkert med förwåning erfara, att Livingstone-Kongo-Inlandmissionen skall öfwergå till ett stort amerikanskt missionssällskap. Wi wilja derför här meddela, hwad som är orsaken till denna förändring, och hwad som sannolikt skall blifwa följden deraf.

Denna mission grundades år 1877 och är en af de sju wigtiga central-afrikanska missioner, som kommit till stånd efter Livingstones död. Den utsände sina första missionärer i januari månad 1878, med uppgift att intränga i Central-Afrika, utefter den stora Kongofloden, hwilken just då för första gången befarits af Stanley, och hwilken wisade sig wara den wigtigaste och genaste wägen till sjelfwa hjertat af den så okända kontinenten. Planen war att medelst industriela missionsstationer evangelisera de stammar och folk, som bebo den widsträckta Kongodalen, hwilken wid den tiden utgjorde en så godt som obekant werld. Wi kunna här icke ens till hufwuddragen skildra gången af detta företag under de flydda sju åren. Må det wara nog sagdt, att arbetet blifwit af skördens Herre så rikligen wälsignadt, att wi häpna deröfwer. Herren har häruti gifwit oß ett nytt bewis för sin willighet att wälsigna äfwen de swagaste werktyg, som förtrösta på hans allsmäktiga hjelp.

Missionen stod icke i förbindelse med något större sällskap, som kunde understödja den samma, och omkostnaderna började snart ej obetydligt öfwerstiga de för handen warande tillgångarna. Wi beslöto då att i samband med wårt missionsinstitut öfwertaga hela det finansiela answaret för och ledningen af missionen. Och nu har Herren under de sista fyra, fem åren böjt så många wil-

liga hjertan bland sitt folk till frikostigt gifwande, att wi kunnat bestrida de ökade kostnader, som det allt mer wäxande företaget kräft.

Landets klimat wisade sig mycket ohelsosamt, ofta dödande för europeerna, och swårigheterna, farorna och utgifterna för resor och transporter woro oerhörda. På en sträcka af omkring 30 mil är floden till följd af wattenfall och häftiga strömdrag omöjlig att befara, och detta just der den genomlöper ett bergland, som är ytterst swårt att färdas igenom till fots. För dryga summor måste man derför anskaffa bärare, hwilka måste tagas långt ifrån, enär de kringboende infödingarna, sannolikt af rädsla, wägrade att tjenstgöra som sådana. Utan bärare åter war det omöjligt att komma fram i ett land, der penningar woro okända, och skrymmande byteswaror derför måste medföras, men wägar och lastdjur alldeles saknades. Stora utgifter måste alltså göras, om missionärerna skulle kunna inträngа i det inre landet. Folket der befans nedsjunket i den gröfsta okunnighet och den mest förnedrande widskepelse samt war, såsom en naturlig följd häraf, wandt wid de mest upprörande grymheter och styggelser. Synnerlig swårighet mötte ock med afseende på språket, hwilket af missionärerna måste ordnas efter ett wißt system och göras till skriftspråk, ett arbete, som jemte många andra måste utföras under oupphörliga afbrott af sjukdom och död. Tio europeer hafwa redan under den korta tillwaron af denna mission för Kristi skull utgifwit sitt lif, och många flere hafwa måst återwända hem med bruten helsa. Af femtio bröder och systrar, som under årens lopp utsändts, äro blott tjugusex qwar wid arbetet. Somliga wänja sig småningom wid det osunda klimatet, andra aldrig; många falla offer för febern i samma stund de uppnå sin bestämmelseort, och innan de ännu ens börjat något arbete.

Trots oräkneliga swårigheter har Livingstone-Inlandmissionen banat sig wäg framåt, fullföljt sin ursprungliga plan och anlagt missionsstationer här och der på en sträcka af femtio à sextio mil inuti landet. Deß missionärer hafwa ådagalagt ett sant kristligt hjeltemod och med glädje uthärdat allahanda wedermödor såsom Jesu Kristi stridsmän. Ehuru nästan den yngsta af de stora central-afrikanska missionerna, hwilka grundats efter Livingstones död, står den, skulle wi tro, nästan främst ibland dem med afseende på antalet arbetare och stationer. Äfwen mycket literärt arbete är utfördt, i det att en språklära utgifwits äfwensom en ordbok öfwer Kongospråket samt öfwersättningar af wissa stycken ur Mose böcker och evangelierna. Rik andlig wälsignelse har heller icke fattats. Några af de omwända infödingarna hafwa redan gått hem till härlighetens land; andra tyckas lofwa att i framtiden blifwa missionen till stor nytta. Särskildt medförde senaste post från Kongo underrättelse om, att sju män på en ort wändt sig till Gud ifrån afgudarna samt wisat sig williga att lida förföljelse för Kristi skull. Missionärerna känna sig mycket uppmuntrade och stärkta i hoppet, och den utsigt för framtiden missionen i sin helhet erbjuder, är oändligt mycket ljusare, än den någonsin tillförene warit. Ångaren **Henry Reed**, ämnad att anwändas på den mer än 150 mil långa öfra Kongofloden, är förd till Stanley Pool och stall snart,

hoppas wi, bringa nya evangelister till det inre af landet.

De första ofantliga swårigheterna hafwa alltså öfwerwunnits; de förberedande dryga omkostnaderna äro bestridda; förstlingsfrukterna af störden hafwa inbergats, många dyrbara erfarenheter wunnits, och missionen intar för närwarande en ställning, sådan wi aldrig wågade hoppas, att den så snart skulle kunna uppnå. Den betydande belgiska expeditionen är wänligt stämd mot denna mission; konungen af Belgien personligen warmt intresserad för den samma, och Stanley willig att göra allt hwad han kan för missionens befrämjande.

"Men hwarför då öfwerlåta denna mission till andra? Hwarför, när företaget genom Herrens nåd kommit så långt, icke fortsätta? Hwarför öfwerlemna åt andra frukten af så mycket arbete, så mycken möda, så stora kostnader? Hafwen I wäl tröttnat på alltsammans? Har eder tro på Gud swigtat? War det ett misstag, att börja detta företag, eftersom I nu wiljen uppgifwa det?"

Se der frågor, som för wisso af mången ställas till oss, och som kräfwa ett swar. Wi wilja upptaga den sista frågan först och på den swara ett eftertryckligt **nej!** Nej, och hundrade gånger nej! Wi begingo intet misstag, då wåra hjertan ömmade för Central-Afrikas nya werld, och då wi sökte bringa evangelium till ett af de stora folken derstädes. Herren, som under slafhandelns dagar häll dessa trakter fördolda, men som nu på dem fäst hela den civiliserade werldens blickar; Herren, som för deras upptäckande uppwäckt en Livingstone, en Stanley, och som sedan manat den ädle monarken, konung Leopold af Belgien, att med sin stora enskilda förmögenhet, sitt inflytande och sin erfarenhet, werka för Kongodalens bästa; Herren har tydligt wisat, att Central-Afrikas tid ändtligen har kommit, och att i wåra dagar Etiopien skall uträcka sina händer till Gud. Hwad annat kan det betyda, att öppnandet af Kongo skedde så snart efter negrernas frigifwande i Amerika? Träldomens boja aflyftes från millioner af Afrikas kristna söner och döttrar inom en kontinent, och dem wardt lemnadt tillträde till uppfostran och bildning. Och så öppnades ifrån western en wäg rakt in i hjertat af en annan kontinent, detta samma folks ursprungliga hemland, liksom för att inbjuda dem att med evangelii budskap komma till sina förfäders land! Ett stort antal negerförsamlingar uti Amerikas södra stater tillhöra nu det missionssällskap, på hwilket wi skola öfwerlåta Kongomissionen, och det är detta sällskaps allwarliga hopp och förwäntan, att missionsnitet inom dessa församlingar skall storligen ökas genom den kallelse, som nu så direkt kommer att utgå till dem.

Wår tro på Gud har icke swigtat, ej heller wår öfwertygelse derom, att han ledt wårt företag. Twärtom hafwa wi för hwarje år, genom de erfarenheter wi gjort, blifwit styrkta i denna tro, att han warit med oss. När wi påtogo oss answaret för denna mission — liten som den då war — skedde det med fruktan och bäfwan. Första året wisade sig 5,000 pund wara behöfliga för deß underhåll, och 5,000 pund blefwo oss äfwen för just denna sak tillsända af missionens Gud. Följande år kräfdes en större summa, och den kom. Wi weta och tro,

att Herren äfwen i fortsättningen skall gifwa de medel, som behöfwas. Frimilliga krafter för arbetet i Kongo, män och qwinnor, hafwa heller aldrig fattats. Wi älska detta arbete af hela wårt hjerta och skulle wilja uppoffra nästan hwad som helst hellre än öfwergifwa hoppet derom, att Livingstone-Inlandmissionen i Guds hand skall blifwa ett kraftigt redskap för evangelii utbredning i westra Central-Afrika. Långt ifrån att wara trötta på detta arbete, äro wi derför mer än någonsin fulla af hopp om en stor och härlig framtid för det samma.

Det har funnits afgörande stunder i denna missions historia, då wi nästan förtwiflat om att kunna öfwerwinna de första swårigheterna wid den samma, men nu då de äro genomkämpade, nu då wi hafwa tjuguser dugliga arbetare — män och qwinnor, — de flesta, såsom wi hoppas, i stånd att uthärda klimatet, bekanta med språket, med lif och lust arbetande bland hedningarna samt willige att, om så behöfwes, dö på sin post; nu då den helige Ande derute föder menniskornas hjertan på nytt och stadfäster ordet med efterföljande tecken; nu då företaget så förhoppningsfullt tyckes le emot oß, nu skulle wi wara trötta på det? Omöjligt! Föräldrar, som från den späda barndomen uppdragit en älskad dotter, som omsorgsfullt burit henne genom många faror, som gjort stora uppoffringar för att förskaffa henne en god uppfostran, som ömt wakat öfwer henne, när hon på ett lofwande sätt utwecklat sig från barn till en älsklig qwinna, lemna henne wid altaret under leenden och tårar åt en wärdig man. Är wäl detta ett bewis för att de hafwa tröttnat på sitt barn eller upphört att älska henne? Är det icke snarare, emedan de älska henne, emedan de önska hennes wäl, som de så handla? De hafwa skänkt henne lif och tillwaro, kärlek och omwårdnad, så långt de kunnat, men de weta, att hon för framtiden behöfwer något, som de icke kunna gifwa henne. De måste gå bort, och hwem skall förja för henne, när de äro borta? De förskaffa henne, genom att skiljas ifrån henne, wida mer än de kunde genom att behålla henne qwar hos sig. På samma sätt förhåller det sig med oß och wår Kongomission. Wi wärdera henne, men skiljas dock ifrån henne; wi älska henne och sända henne dock ifrån oß samt känna, i det wi så göra, samma sorg i glädjen, samma glädje i sorgen, som föräldrarna wid sin dotters bröllop. Smärtan måste modigt bäras, om genom skilsmessan den älskades nu warande och framtida wäl blir betryggadt. Om wi hyste något twifwel om detta, kunde wi icke ens för ett ögonblick tänka på skilsmessa.

Men att det förestående öfwerflyttandet af Livingstone-Inlandmissionen på amerikanska baptist-missionssällskapet, skall blifwa till missionens nytta, derom äro wi fullt öfwertygade. Den har utwecklat sig så mycket denna mission, att wi icke längre äro tillräckliga för den samma. Den kan icke längre qwarstå såsom en blott gren af wårt östra Londoninstitut för inländsk och utländsk mission. Den har blifwit wigtig nog för att intaga en plats såsom ett af hufwudföretagen inom ett stort missionssällskap. Hufwudändamålet med wårt institut är att söka uppleta passande, frimilliga krafter för missionen, att uppfostra för arbetet lämpliga personer och att

sedan hjelpa dem att komma ut och få arbete på det stora werldsfältet. Nu har Livingstone-Inlandmissionen hastigt wäxt om sin moder och blifwit det mest betydande af de två företagen. Wi kunna åt detta företag egna blott en ringa del af wår tid och wår uppmärksamhet, och dock är det wigtigt nog och swårt nog för att taga i anspråk många både dugliga och erfarna mäns så wäl tid som uppmärksamhet. Hwad angår den finansiela sidan, måste missionen intaga andra, icke första rummet. Wi åter äro skyldiga att i första rummet se till, att wi kunna fylla behofwen för institutet, hwilka äro stora och i ständig tillwäxt. Institutet är icke och har aldrig warit ämnadt till ett missionssällskap, ehuru en mängd missioner i olika delar af werlden direkt eller indirekt hafwa uppkommit genom det samma. Deß wäsentliga uppgift är, såsom nyß nämdes, att mångdubbla missionärernas antal, att utbilda unga kristna arbetare samt förhjelpa dem till att enligt Kristi befallning predika evangelium för hedningarna. Uppsostrandet och underhållet af mer än hundra unga missionselever; anordningarna för deras utsändning till alla olika delar af werlden; brefwexlingen med de hundrade, som redan gått ut; ledningen af den inländska missionen, i förbindelse med hwilken eleverna mottaga sin praktiska utbildning för predikoarbetet, — allt detta upptager oß så, att wi icke kunna fullgöra wåra pligter mot Livingstone-Inlandmissionen. Denna mission är nu mäktig af en hastig och stor utweckling — en ny werld att evangelisera ligger öppen för henne. För att leda en sådan mission, fordras mer wisdom, mer erfarenhet i slika wärf, än wi ega. Dertill behöfwas ock en särskild erfarenhet, stora resurser samt biträde af färgade kristna medarbetare, som tåla wid klimatet.

Sedan wi under någon tid öfwertänkt allt detta samt framlagt saken inför Herren, fingo wi för ungefär ett år sedan en wink om, att det **amerikanska baptist-missionssällskapet** önskade börja arbeta i Central-Afrika. Särskildt hade detta sällskap, som omfattar en mängd församlingar af färgade, känt såsom en allwarlig pligt för sig att göra något för evangeliseringen af negrernas fädernesland. Efter tolf månaders underhandlingar har sällskapet nyligen meddelat oß den underrättelsen, att det enhälligt beslutat öfwertaga och med all kraft bedrifwa Livingstone-Inlandmissionen. Den erfarne och skicklige sekreteraren i detta sällskap, doktor J. M. Murdock från Boston, är en trogen Kristi tjenare, och det blef öfwerenskommet, att han och dr Crane, en medlem i sällskapets werkställande komité, skulle komma öfwer till oß såsom deputerade för att närmare undersöka sakernas ställning och aftala med oß om missionens öfwerlåtande på sällskapet. Detta skedde wid jultiden, och efter en weckas rådplägning och gemensam bön återwände de till Boston, der de för werkställande komitén redogjorde för resultatet af sin beskickning. Sedan behandlades ärendet wid sällskapets nyligen hållna årsmöte. För endast några weckor sedan erhöllo wi från dr Murdock följande korta kabeltelegram: "Sällskapet antager", snart åtföljdt af ett bref, som meddelade, att baptist-missionssällskapet enhälligt samt med glädje fattat detta wigtiga beslut.

Tilläggas må, att alla medlemmarna i wår styrelse, så wäl som wåra kära

missionsbröder wid Kongo gilla det steg, wi tagit och anse det godt för missionen.

Det amerikanska sällskapet öfwertager missionen sådan den befinnes med alla stationer, ångbåtar och öfriga tillhörigheter. Arbetet kommer att fortfarande ledas med fördomsfrihet och under erkännande, att de wäsentliga punkter, i hwilka de kristna öfwerensstämma, äro långt wigtigare, än de punkter, i hwilka de skilja sig från hwarandra.

Missionen i Indien.

IV.

Santalermissionen.

Forts. fr. n:r 7.

En uppgift, som missionärerna alltid haft för ögonen, men hwars lösning de först nu kunde på allwar företaga sig, war bekämpandet af santalernas wärsta fiende — dryckenskapen. Det är i synnerhet twenne slags drycker, **handi** och **paura**, som äro egendomliga för santalerna. Begge äro i hög grad berusande. Den förra erhålles genom kokning af ris, hwarefter man tillsätter några kulor af wissa, giftiga plantor, hwilka gifwa drycken sin berusande egenskap. "Paura" erhålles genom destillering af den på nämda sätt tillagade handidrycken. Missionärerna insände, i början af 1875, till regeringen i Kalkutta ett par skrifwelser med hemställan om åtgärder mot starka dryckers försäljning, och Börresen reste sjelf in till Kalkutta för att tala med wederbörande härom. Slutligen lyckades man af regeringen utwerka löfte, att en förordning mot pauraförsäljning skulle utfärdas, dereft santalerna sjelfwa wille underskrifwa en petition derom. En sådan kom ock werkligen till stånd, och följden blef, att i början af år 1875 all bränwinsförsäljning förbjöds i Nankar, Ebenezers distrikt, äfwensom i distriktet Jubbi. Exemplet följdes snart inom andra distrikt, så att bränwinsförsäljningen år ifrån år allt mer inskränktes.

Om alltså missionärerna på detta område wunnit en seger, war dock missionsåret 1875 ett pröfningens år. Det gamla motståndet mot kristendomen blossade nemligen upp på nytt och det häftigare än någonsin. Samtidigt dermed wisade sig emellertid hos folket ett allt lifligare begär att få höra ordet. Och för att tillgodose detta behof wandrade församlingarnas äldste, 40 till antalet, 30 män och 10 qwinnor, omkring twå och twå, besökande de kristna och predikande för dem och för hedningarna. Deßutom inwigdes till prester den nitiske **Siram**, hwilken alltsedan han undfick dopet outtröttligt arbetat för sina landsmäns omwändelse, samt **Surju**, en ung wältalig man. Begge hafwa sedan werkat med stor wälsignelse.

Wid slutet af missionsåret 1875 war de döptes antal icke mindre än 2,133, och skolorna besöktes af 129 elever, deraf 65 gossar pch 64 flickor. Denna stora missionswerksamhet kräfde emellertid naturligtwis betydliga utgifter, och det beslöts med afseende derpå, att Börresen skulle göra en resa till Europa för att se till, om icke missionswännerna derstädes kunde wara williga att lemna behöfligt understöd, så att missionärerna kunde få utan penningebekymmer anwända alla sina krafter uteslutande på missionsarbetet.

Börresen afreste i maj 1876, och Skrefsrud fick nu ensam förestå hela werksam-

heten. Men likasom Herren hade rikligen wälsignat Börresen, medan han war ensam på arbetsfältet, så hwilade ock nu hans nåd rikligen öfwer Skrefsrud. Wäl förspordes icke några allmännare wäckelser, men ganska många af de framstående höfdingarna blefwo under detta år omwända till Herren, och dessa utöfwade i sin ordning stort inflytande på sina landsmän. Snart wisade det sig ock, att folket hade stort förtroende för de kristna höfdingarna, i det att de wid afgörandet af uppkommande twistigheter företrädeswis walde dessa till skiljedomare.

Genom att sålunda många inflytelserika män slutit sig till kristendomen blef det sega och ihärdiga motstånd mot denna, hwilket allt hittills uppenbarat sig, till största delen brutet. Ännu war wisserligen större delen af befolkningen hednisk, men den egentliga kampen war slut; de kristna församlingarna kunde i stillhet utweckla sig både inåt och utåt, och hela folket war så starkt påwerkadt af kristendomen, att Skrefsrud i början af 1877 kunde sluta berättelsen om missionens tionde werksamhetsår med följande ord: "Wi affluta denna berättelse med innerlig tack till Gud för det att han allt hitintills så underbarligen wälsignat oß på wårt Ebenezer. Wi kommo hit såsom fordom Jakob, medförande intet annat än wandringsstafwen i wår hand. Nu deremot hafwa wi flere wänner än wi kunna räkna, äro omgifna af en kristen befolkning af omkring 7,000 själar och kunna hoppas, att genom Herrens nåd **alla** santaler skola winnas för Kristus."

Börresens europeiska resa hade till följd, att santalermissionen blef känd af de kristna församlingarna i Europa och särskildt i Danmark, och man kan derför säga, att med året 1877 ett nytt skede började för denna mission. Börresens resa blef i öfrigt i flere afseenden af stor betydelse. Många wänner wunnos för santalermissionen i alla de land, hwilka Börresen besökte; stora penningesummor insamlades för missionen, och flerstädes bildades komitéer för att äfwen för framtiden understödja santalermissionen med nödiga penningmedel. I **Skotland** och **England** anordnades sådana komitéer i **Edinburgh, Glasgow, Dundee, Aberdeen** och **London**; i **Norge** i **Kristiania, Lillehammer** och **Drammen.** I **Swerige** blef wäl icke någon särskild komité bildad, men professor Rudin i Upsala och Evang. Fosterlandsstiftelsen lofwade insamla gåfwor för santalermissionen. Ingenstädes hade dock intresset för santalermissionen så gripit folkets hjertan som i Danmark. Der bildades, under benämning "**den danska komitén för santalermissionen**", en komité, hwilken med sig förenade ständiga komitéer i nästan alla delar af landet.

Under denna sin resa mottog Börresen d. 21 nov. 1876 ordination såsom dansk prest, och samtidigt med honom inwigdes till prestembetet en ung kandidat **Mads Christian Jensen**, hwilken anmält sig wilja utgå till Santalistan såsom medhjelpare wid missionsarbetet derstädes. Denne Jensen war bondson från Fyen och född 1848 samt hade tagit teologisk embetsexamen. När det bestämdes, att han skulle utgå till Santalistan, begärde han att få betraktas såsom Börresens son och lofwade att willigt följa de föreskrifter, Börresen och Skrefsrud kunde wilja gifwa honom. Före afresan till Santalistan firade Jensen sitt bröllop

och den 8 december gingo Börresen och de begge nygifta i London om bord på ångbåten Almorce, som skulle föra dem från Europa. Resan gick lyckligt, och mottagandet wid ankomsten till Santalistan den 26 januari 1878 war i hög grad festligt.

8. Santalermissionens tillstånd och utweckling före och efter Börresens återkomst 1877—1878.

Kort efter Börresens återkomst begåfwo sig han och Skefsrud ut på en resa för att utse plats för ett par nya missionsstationer. Den ena beslöt man anlägga wid **Dumka**, på wißt sätt hufwudstad i Santal Pergunnah, den andra wid **Asanboni**. Wägen dit gick öfwer wilda berg och genom stora skogar, men Asanboni sjelft war måleriskt skönt. I trakten deromkring funnos åtskilliga kristna, men befolkningen i öfrigt war särdeles fiendtligt stämd mot kristendomen och utöfwade ett mycket skadligt inflytande på de kristna, hwarför der war stort behof af en station. Här stationerades efter någon tid den nykomna missionären, pastor Jensen. Förhållandena med santalermissionen på den tid, hwarom wi nu tala, kunna sägas hafwa förändrat sig snart sagdt på alla områden. Förr reste Skrefsrud för det mesta omkring bland santalerna, medan Börresen war hemma på Ebenezer för att tillse det hela derstädes, besöka sjuka och leda skolan. Nu åter war det mest Börresen som reste, medan Skrefsrud skötte göromålen på Ebenezer samt der egnade sig åt literära arbeten. Förr woro missionärernas resor hufwudsakligen missionsresor, med evangelii predikan till wäsentlig uppgift. Nu åter woro deras resor egentligen visitationsresor, derwid de kristna församlingarna besöktes. Dessa woro hwar för sig sjelfständiga, betjenade af kateketer och i församlingen boende äldste, medan andra äldste genom resor underhöllo ständig förbindelse mellan församlingarna och Ebenezer. Förr bestämde missionärerna allt; nu åter fattades gemensamma beslut på allmänna möten, wid hwilka alla de äldste hade säte och stämma, om än missionärerna ledde dessa möten och utöfwade ett wäsentligt inflytande på de beslut, som der fattades.

Äfwen en annan betydande förändring må här omförmälas. Utgifterna för det stora missionswerket hade ständigt ökats, i synnerhet som det wisat sig nödwändigt att bygga allt flere stationer. Församlingarna hade swårt nog att kunna bestrida kostnaden för sina infödda predikanter, fattigwården inom församlingarna och dyl., och missionärerna måste derför förja för alla kostnader för stationernas anläggning och underhåll m. m. Småningom hade den förwärfwat en mängd egendomar, och då nu icke något missionssällskap egde denna mission, samt församlingarna ej ännu woro mogna för att sjelfwa öfwertaga ledningen af det hela, hade Börresen och Skrefsrud måst köpa och innehafwa egendomarna i sitt eget namn. Men hwem skulle dessa egendomar tillfalla, om de doge? Detta war ett spörsmål af stor wigt och som manade de begge missionärerna till att få snart som möjligt söka få sådana åtgärder widtagna, som kunde betrygga missionens framtid. Och widare? Kunde man wäl wänta, att de stora penningesummor, som nu inflöto för denna mission, skulle äfwen framdeles komma den samma till godo? I England och Skotland t. ex., hwarifrån mycket stora summor sändes, war det dock egentligen

blott några få, rika personer, som tillsläppte dessa medel, och de kunde ju när som helst komma att upphöra dermed. I Swerige och Norge hade santalerna ännu wisserligen ganska många wänner, men de flesta af dessa woro hufwudsakligen genom personlig bekantskap med Börresen och Skrefsrud fästade wid deras mission, och osäkert wore derför, huruwida missionen för framtiden, då missionärerna ej wore i lifwet, hade att wänta stöd af dessa wänner. I Danmark war det wisserligen något annorlunda, emedan der icke några få rika personer utan hela allmänheten understödde santalermissionen, men detta förhållande war dock på den tid, hwarom nu är fråga, ännu så nytt, att man ej kunde weta, huru det egentligen komme att utweckla sig.

Många funderingar, huru saken lämpligast borde ordnas, hade derför missionärerna. En tid tänkte de på att öfwerlåta alla egendomarna på ett missionssällskap och wille då i första rummet wända sig till danska missionssällskapet. De fruktade dock, att santalermissionen kunde löpa fara att förlora sin sjelfständighet och egendomlighet, om man slöte sig till ett wißt missionssällskap, och derför blef tanken derpå uppgifwen. I stället beslöts, att egendomarna skulle öfwerlåtas på wissa förtroendemän, hwilka skulle draga försorg om att missionen fortsattes efter den hittills följda planen för den samma. Härom upprättades en skriftlig afhandling, som den 27 april 1880 undertecknades, och som i hufwudsak innehöll, att missionens egendom icke finge anwändas för annat ändamål än missionen, att denna skulle fortsättas efter samma evangeliskt-protestantiska grundsatser som hittills, samt att missionsräkenskapen årligen skulle granskas af män, som i öfrigt icke hade någon befattning med missionswerksamheten. Man hade först warit betänkt på att till förtroendemän wälja personer inom England, Skotland och Danmark, men på tillrådan af juridiskt bildade wänner till missionen bestämde man sig för att wälja dem inom Indien. Öfwerrättsfakföraren, doktor **Robert Allen** i Kalkutta samt domaren **T. Allen** i Rajshaye utsågos derefter att jemte Börresen och Skrefsrud wara förtroendemän.

Bland bestämmelserna i öfwerlåtelsehandlingen förekom, att Börresen och Skrefsrud skulle ega att under sin lifstid anwända egendomarna och missionens medel på det sätt de funne lämpligast. Särskildt framhölls emellertid, att hufwudändamålet war att främja utwecklingen af en sjelfständig santalerförsamling, på hwilken alla egendomarna i sinom tid kunde öfwerlåtas.

Från wåra missionsfält.

Från flere af wåra kära arbetare på missionsfälten hafwa bref ingått, hwilka, i den mån utrymmet medgifwer, meddelas här nedan. De gifwa oß en inblick i de — ofta ganska swåra — förhållanden, i hwilka wåra missionärer befinna sig, men de witna ock ojäfaktigt om det stora behofwet af evangelii ljus på de mörka trakter, der wåra bröder arbeta. Må Herren gifwa dem mod och krafter att icke förtröttas, och må han hos missionens wänner i hemlandet wäcka ett allt lifaktigare intresse för missionens heliga sak, så att de särskildt med warma böner understödja arbetarne der ute på fälten!

1. Afrika.

Mukimbungu den 24 mars 1884.

"Den som Israel bewarar, hans ögon blunda aldrig."

Huru dyrbart är det ej att weta, att Herrens ögon alltid hwila på oß, och att wi icke kunna utsättas för någon fara, hans wilja förutan! Detta är för oß en borgen, äfwen då fienderna rasa som wärst, ty han säger: "allt härtill skall du komma och icke widare. Här skola dina stolta böljor sätta sig."

Jag är, Herren ware lofwad, wid ganska god helsa och håller på med min skola. Folket fruktar för att sända sina barn till oß, ty de beskyllas då af andra, som icke känna oß, för att lära sig förhexa folk, det är stjäla deras skuggor och sälja dem till oß. Då jag en gång talade med en fetisshman om orimligheten häraf och anförde, att om en man blefwe stulen, de ju måste märka det, swarade han, att då en man blef sjuk, blef han allt tunnare och tunnare, och följaktligen måste någon förtära honom. Jag sade då, att om mannen doge, så hade de ju den döda kroppen qwar och borde deraf se, att intet wore borta. Han swarade, att det förhölle sig med menniskan på samma sätt som med ormarna, då de krypa ut ur det gamla skalet. Det ser ut som en menniska, men i werkligheten är det blott skalet.

Före julen lemnades mig en gosse af en konung, ej långt härifrån. Någon tid derefter blef en af dennes byhöfdingar sjuk. Folket trodde då, att wi hade köpt denne af gossen och hans fader, och den sjuke förklarade, att om han doge, skulle de döda gossens fader. Efter någon tid dog han, och konungen måste då intaga gift för att bewisa sig oskyldig till hans död. Han tog giftet, men lyckades kasta upp det genast, och wi trodde, att de då skulle lemna honom i fred. Om lördagen kommo de dock och togo honom twärt emot landets lag samt dränkte honom i floden. Då wi hörde, att de hade tagit honom, sprungo wi åtföljda af wåra män för att genskjuta dem och om möjligt hindra dem från att döda honom, men wi kommo för sent. Den hemska gerningen war redan utförd, och wi måste med sorgsna hjertan wända om och söka att uppnå stationen. Mörkret hade redan inbrutit, och det war endast med hjelp af de tätt på hwarandra följande blixtarna, som wi kunde genom gräs och skog leta oß wäg hem. Wi kände det än mer smärtsamt, emedan det till en del war för wår skull mannen blifwit dödad. De hafwa sagt, att de äfwen wilja döda gossen, men wi skola försöka att hindra detta. Jag har tänkt på att sända honom till en annan station, om någon fara hotar, ty jag öfwerenskom med hans fader att hafwa honom i tre år. Det war konungens broder, som utförde mordet. Äfwen twå andra män här hafwa nyligen dödats för widskepelses skull. Folket säger dock, att de nu ej wåga döda så många, ty de frukta för de hwita männen. Eljest göres här intet anseende till personen, då det är fråga om att döda någon. Den ofwan nämde mannen war en ganska rik konung, och twå af hans hustrur sägas ock skola twingas att taga gift.

Jag har mycket tänkt på, huru wi skulle kunna blifwa i stånd att göra folket närmare bekant med, hwad wi hafwa att lära dem. Slutligen kom jag på den tanken att försöka predika på deras marknadsplatser. Somliga höra gerna på, men andra draga sig äfwen der undan.

Det är marknad hwar annan dag och således ett rikt tillfälle för oß att predika. Wi hafwa möten här hwarje söndag, då många komma för att höra. Men många, isynnerhet qwinnor, hållas tillbaka, af fruktan. Konungen här har lofwat att ej mer gifwa gift åt någon. Måtte Herren hjelpa, att han håller sitt löfte!

O, dyra bröder bedjen för detta arma folk, att det snart måtte lära känna fridens Gud! Huru ropar ej det dagligen oskyldigt utgjutna blodet om snar hjelp! Hafwen I hjertan att förglömma deras nöd? Genom evangelium allenast kan frid gifwas folket, men de, som wilja lyßna till Jesu milda stämma, komma troligen i stor fara, ty redan nu äro många wreda på dem, som lemnat de gamla styggelserna, och hafwa hotat att döda dem, så snart som de hwita männen gått bort. Det är en man här, som en längre tid warit i bekymmer om sin själ och som fattat ett fast beslut att lefwa ett lif med Jesus, men wi kunna ej säga, att han ännu har frid med Gud. Dock de, som redligen söka honom, skola ju äfwen finna honom.

Helsa wännerna från eder i Kristus förbundne, ringe N. Westlind.

Stanley Pool den 25 mars 1884.

Herren gör hwad han will.

Wi hafwa nu så länge wäntat efter tillfälle och medel till att få fortsätta uppför floden, att dereft wi ej wore wissa om, att saken är Herrens, och att han gör hwad han will, kunde wi frestas till otålighet och mißmod. Men som saken är Herrens lika wäl som wår, weta wi, att han skall låta oß gå, när rätta tiden är inne.

Alla delarna af wår lilla roddbåt hafwa ännu ej kommit, ej heller de krumän, wi wäntat på, hwilket allt gör, att wi ej ännu kunnat begifwa oß uppför floden. När wi få göra detta, weta wi ej, men Herren wet det, och det är oß nog.

Den lilla roddbåten, jag omnämde, är bygd af stålplåt och kan söndertagas i åtta delar; hwarje del kan med lätthet bäras af twå män. Baptistmissionen har en af samma modell, och de hafwa med den gjort en liten resa uppför floden. Denna mission har under de senaste månaderna haft en allwarsam pröfwotid. Missionärerna Doke, Hartland, Butcher och Hartley hafwa afgått med döden. Deß twå ingeniörer, hwilka för omkring twå månader sedan anlände till Banana, hafwa ock dött. De och mr Hartley dogo efter twå dagars sjukdom wid Manyanga, kort efter det de kommit dit. Fyra andra måste till följd af sjukdom återwända till England.

Wår ingeniör, Insell, hwilken kommit ut efter Billington, har ock dött. Häraf kan inses, att ej alla dagar härute äro fröjdedagar. Herren är dock wår tröst och wårt hopp, den wi oß wid hålla.

Wi hafwa lyckats uppgöra med Stanley om byggningsplats wid en af hans stationer, 50 à 60 mil härifrån, och komma wi att begifwa oß af dit upp, så snart Herren tillåter det. Stanley säger, att platsen är den bästa, han sett utefter hela Kongo-floden. Befolkningen är talrik, wild och krigisk. De hafwa redan försökt sin wapenlycka mot chefen för Stanleys station derstädes, men blifwit slagna. Jordmånen der lär wara mycket fruktbar. Kaffe wäxer wildt i stor myckenhet.

Min skola här gör glädjande framsteg. Flere af gossarna kunna läsa innantill, ehuru det ännu går sakta, skrifwa temligen wäl och hafwa till hälften lärt sig de fyra enkla räknesätten. Morgonbön och bibelläsning har jag med dem hwarje morgon samt aftonbön hwarje afton.

Hjertliga helsningar från eder ringe

K. J. Pettersson.

---

2. Ryssland.

Tirlän den 12 juli 1884.

Hafwen ett godt mod allt folk i landet — säger Herren — och arbeten; ty jag är med eder, säger Herren Zebaoth. Hagg. 2: 4.

Herren wet, att wi behöfwa ett godt mod. Och som han ser, att wi ofta warda nedslagna, gifwer han oß täta påminnelser derom, att wi **alltid** böra wara frimodiga. Han, segerherren, är **sjelf** med oß. Må wi alltså med glädje och trosfrimodighet hålla ut! Det kommer snart en natt, då ingen werka kan. Det är ju en outsäglig nåd att få wara med i arbetet för Herren.

Sedan jag sist meddelade mig med wännerna, har jag från Petersburg mottagit ryska ströskrifter. I bokpaketet funnos äfwen några sångböcker, hwilka innehöllo en del af Sankeys sånger på ryska språket. Dessa sångböcker war det för mig mycket glädjande att mottaga. Sedan jag fick hit en liten orgel, hafwa nemligen alltid många ryssar kommit för att höra mig spela på den samma. Men nu, då man fått weta, att jag har ryska sånger, komma ännu flere för att lyßna till sången och musiken. De älska sång, och derför är det kärt att få spela och sjunga för dem om Jesus. Ryssar instämma ofta i sången. Några sammankomster med ryssar har jag icke ännu kunnat utsätta, men jag skattar mig ändå mycket lycklig öfwer att jag hittills ostördt fått witna något om Herren för dem, som komma in till mig, och dem med hwilka jag annorstädes kommit i någon beröring. Ack, att något hjerta stannade för Herrens ord! Det wore ock högeligen af nöden, att menniskorna här waknade upp ur sin slummer, ty tillwäxa brotten i sådan grad som hittills, torde det blifwa rätt swårt för hwilken som helst att wara bosatt här. I Beloretsk ha nu på mindre än ett halft år **åtta** mord blifwit begångna. Och hwad som än ytterligare förwärrar denna sak är, att man ej kunnat upptäcka mördarne och bringa dem till laga näpst mer än wid sista mordet. Detta anstiftades nemligen af hustrun till den mördade.

I denna by war i denna wecka ett werkligt folkupplopp, i hwilket twenne häfttjufwar woro nära att få sätta till lifwet. Under wåren och sommaren hafwa många hästar stulits ur byn. Nu hade man ändtligen fått fatt på ett par sådana tjufwar i närgränsande by. Så snart de blifwit fasttagna, började folket mißhandla dem. Och när de hunnit fram till denna by, samlades folk från alla håll på gatan. Man började då åter handtera dem så illa, att de sågo mer ut som döda än lefwande, när de ändtligen kastades in i arresten. Den ena af dessa tjufwar uppmanades för icke länge sedan af byns prest att upphöra med sina tjufnader. Derjemte bad presten honom sanningsenligt uppgifwa, huru många hästar han hade stulit. "Det är icke så många", swarade mannen, "omkring ett hundra stycken".

Jag har blott welat anföra dessa exempel, på det wännerna må se, att mörkrets furste här grasserar rätt förfärligt, och att J derför måtten manas till ännu innerligare förböner för detta arma folk. De hafwa delwis Guds ord ibland sig. Må wi gemensamt sucka till Herren, att det för dem måtte warda till wäckelse och lif!

I början af brefwet nämde jag, att ströskrifter ankommit från Petersburg. Af dessa har jag i denna by ej utdelat så många, enär jag i wintras war i tillfälle att här gifwa bort en ansenlig mängd sådana. Will Gud, torde jag nästa tisdag komma att göra en resa ut till kirgiserna för att taga någon kännedom om ställningen bland dem. Och som jag då kommer att resa genom en mängd kosackbyar, blifwer det ett mycket lägligt tillfälle för mig att bland kosackerna sprida dessa böcker. Måtte den trofaste Guden wara min ledsagare under resan och föra mig till sådana ställen, der skrifterna blifwa med glädje mottagna!

Min hustru helsar hjertligt till wännerna. Gud är med oß!

Eder ringe Wilh. Sarwe.

Tjochorjort den 21 juli 1884.

Herren wår starkhet.

Såsom af ofwanstående adreß synes, hafwa wi nu lemnat Baku. Wi ansågo det nemligen nödigt för wår helsas skull att under den warmaste årstiden söka annan wistelseort. Af den redan i maj månad starka hettan och det myckna dammet, wi alltid hafwa att kämpa med i Baku, hade mina ögon tagit skada, och min hustru plågades af ett swårt utslag, orsakadt af hettan och den torra luften. Den 10 juni lemnade wi Lenkoran. För att resa billigt foro wi med lastfartyg. Kl. 9 på qwällen lemnade wi Baku. Wädret war stilla, och den friska sjöluften gjorde oß genast mycket godt. Min hustru och jag jemte ett par resande fruntimmer fingo wår plats i besättningens matsal. Sedan wi lemnat oß åt Guds beskydd samt påmint hwarandra om, att Herren är omkring sitt folk, gingo wi till hwila. Länge fingo wi dock icke ostördt hwila. En tartar hade inkommit i wårt rum, och min hustru, som waknade och fick se honom med en revolver i handen, började förskräckt ropa. Jag skyndade upp, och i det samma kom kaptenen och lyckades wrida revolvern ur handen på tartaren. Denne fick nu wara i lastrummet, tills wi kommo till Lenkoran, der han lemnades i polisens händer. Det blef då kändt, att han war en farlig man. I en liten rensel, som han medförde, hade han guld- och silfwersaker för flere tusen rubels wärde.

Efter 14 timmars resa ankommo wi lyckligt till Lenkoran. Då wi på stranden fingo se wännerna Högbergs, fuktades wåra ögon af glädjetårar, och en tacksamhetens suck trängde sig upp till wår käre fader i himmelen, som låtit oß få träffas. Likson Högbergs förliden höst, då de kommo till mig i Baku, förwånades öfwer mitt aftärda utseende, så förwånades jag nu öfwer deras. Dock fingo wi å båda sidor säga: Herren har warit oß nära. en stark frälsare.

Första aftonen wi tillbringade i Lenkoran, fingo wi samlas omkring Guds ord, då br. Högberg predikade på ryska. Senare på qwällen firade wi Jesu döds

åminnelse, då tre ryssar för första gången deltogo med oß deri. En af dem hade nyligen blifwit omwänd till Gud och döpt. Denne mannens hustru war nu en stum åskådare, men i samma wecka blef ock hon frälst och lät döpa sig. Dessa båda hade tillhört den molokanska sekten och hade således hwarken blifwit begjutna eller döpta, ty molokanerna begagna intet dop. Det kändes mycket dyrbart att denna afton tillsammans med dessa få sitta ned omkring Herrens ord och wid hans bord.

Gud har wälsignat br. Högbergs werksamhet på denna plats, men ett swårt arbete är det nog att werka bland de ryska sekterna. Dertill fordras **mycket** tålamod. Fogligast äro baptisterna, och bland dem träffar man de flesta troende; men ofantligt mycket oförstånd finner man dock äfwen hos dem. De synas dock **wilja** rätta sig efter Guds ord. Molokanerna deremot äro swåra. De "tolka" bibeln på det mest egendomliga sätt. De hafwa separerat från den grekisk-katolska kyrkan för dennas formwäsens skull, men tillräckligt med stela former träffar man hos dem sjelfwa. Andra sekter, hyllande de mest underliga åskådningar, fick jag ock lära känna i Lenkoran. I ett syntes dock nästan alla wara lika, nemligen genom den största ytlighet. En säger om en annan: "Den der kan icke hafwa det rätt med Gud, ty han har ej nog wida byxor". En annan säger: "Den der wandrar på den breda wägen, ty han benar ej sitt hår midt i hufwudet". En tredje blir ansedd för laglös, emedan han icke bär helskägg, o. s. w. i oändlighet. En dag, då br. Högberg och jag woro ute i staden, träffade wi en som tillhörde de "gammaltroende". Han betraktade mig ett ögonblick och sade derpå till Högberg: "Men lefwa ni då fullkomligt laglösa?" På fråga: "Huru så?" swarade mannen, pekande på mig: "se på den der, han har ju rakat sin haka". Jag kunde icke wara Guds afbild, menade han, då jag icke hade helskägg. Molokanerna kunna ej hafwa rätt förtroende för mig, derför att de hört mig spela guitarr en afton, då några af dem kommo hem till oß på besök. Jag wißte då ej, att de fördöma all musik, utan trodde jag skulle bereda dem glädje med att spela en sång för dem. Med ett ord: de sila mygg och swälja kameler.

Lenkoran och trakten deromkring har en mycket härlig natur, och ehuru staden är belägen nära 20 mil sydligare än Baku, är der icke så warmt som i Baku. Wi bleſwo likſom helt andra menniſkor, då wi fingo lemna ökenſtaden Baku och komma till en plats, der naturen priſar Guds wishet och godhet. Omkring en sw. mil från staden finnas helsobrunnar, som gifwa watten af ända till 45 graders wärme. Giftbrutna personer söka der sin helsa. Många blifwa ock der hulpna, men många få återwända derifrån sjukare, än de kommit dit. Min hustru och jag samt Högbergs beslöto en dag att besöka dessa brunnar. Wägen ledde strax in i en skog, der ek, bok, lönn, wildäppleträd och andra för mig okända trädslag omwexlande wäxte. Upp efter trädens stammar slingra sig winrankor och andra dylika wäxter, så att skogen är nästan ogenomtränglig. Efter 2 timmars färd i denna skog uppnådde wi källorna, som äro belägna wid foten af ett temligen högt berg. Wi ämnade stanna der ett par dagar, men som det ej fans någon plats för oß i de fyra

skjul, hwilka äro uppförda för sjuka, måste wi återwända hem samma dag, tacksamma öfwer hwad wi fått se.

Högberg har alla dagar lemnat oß underwisning i ryska språket. Lenkoran är en bra plats för att lära sig detta språk, ty der finnas inga andra än Högbergs som tala swenska. I Baku, der man dagligen träffar swenskar, är förhållandet helt annorlunda.

Då wi warit tre weckor i Lenkoran, erhöll Högberg underrättelse om att traktatsällskapet i Petersburg skulle upplösas. Han fick ock respenningar samt uppmaning att sprida de traktater och nya testamenten, han från sällskapet mottagit. Wi beslöto då att gemensamt företaga en liten missionsresa i Kaukasien. Det är nu snart tre weckor sedan wi lemnade Lenkoran. Min hustru stannade qwar hos fru Högberg. Från Lenkoran reste wi först med ångbåt till Baku. Resan derifrån till Schemacha war den beswärligaste, jag någonsin gjort. Ifrån det wi på lördags e. m. lemnade Baku, tills wi på måndags e. m. kommo till en rysk by, sågo wi inga menniskoboningar, förutom tre förfallna skjul, som skulle föreställa hållstationer, samt några tartar-kojor. Öfwerallt möttes ögat af förbrända sandåsar. Det wärsta war, att wi ej kunde få dricks watten. I Schemacha blefwo wi mycket wäl mottagna af de evangeliska armenierna. Den man, som först blef omwänd till Herren i Schemacha, träffade wi. Det war kärt att få samtala med honom. I Tjochorjort blefwo wi ock wäl mottagna, äfwenså i den by jag nu är, en ryßby wid namn Morefke, den eländigaste jag någonsin sett. Wi wilja lemna fullständig redogörelse för denna wår resa, då Herren åter fört oß till wårt hem. Högberg helsar. Gud wår starkhet. Bedjen för oß!

Eder ringe Ad. Lydell.

Den från Kotka återkomne br. Sköld skrifwer:

Djursätra den 8 aug. 1884.

Alla Herrens wägar äro nåd och sanning för dem, som hålla hans förbund och hans witnesbörd.

Det är i sanning stort för Herrens lilla stridande skara att under jordelifwets wexlingar weta, det **alla** Herrens wägar äro nåd och sanning. De wägar, på hwilka den kära himmelske Fadern leder de sina, äro många gånger underliga, ja, så underliga, att man i lifwets mörkaste stunder står der undrande och frågande. Det är dock saligt att under alla förhållanden få kasta sig i hans armar, som wet, hwad oß bäst och nyttigast är, och som aldrig swiker, förändras eller förgås.

Som I sen, är jag ej längre på den plats, dit jag för twå år sedan af Sw. Missionsförbundet blef sänd, nemligen Kotka i Finland, utan i det gamla, kära fäderneslandet. Orsaken till min hemkomst är, såsom I torden weta, sjukdom, som består deruti, att min wenstra arm håller på att förlamas och wißna. Dermed har gått så långt, att jag nu ingenting kan uträtta med denna arm, ja, jag kan ej ens lyfta upp den. Då man nu på den plats, jag hade i Kotka, om somrarna måste mycket ro, segla och klättra i skeppsstegarna, men detta war alldeles omöjligt för mig, som ej egde mer än en brukbar arm, beslöt styrelsen, att jag skulle resa hem för att söka bot för min arm, och att en annan skulle sändas till Kotka.

Jag är nu wid Djursätra helsobrunn för att se, om Herren i sin nåd will återställa min swaga arm i sitt forna skick. Dock ser det ej ännu mycket hoppgifwande ut. Tre weckor äro redan förgångna, sedan jag kom hit, men föga bättring har förmärkts. Wår kære badläkare har ock sagt, att det behöfwes en särskild Guds wälsignelse, om min arm skall kunna blifwa frisk. Herren hjelpe och bote mig!

Hwad werksamheten i Kotka angår, will jag blott omtala, att Herren under wintern och i synnerhet wid jultiden wälsignade oß rikligen. Många själar böjde knä wid korsets fot, bekännande sina synder. De undfingo nåd, blefwo lyckliga i Herren och öfwergåfwo att lefwa efter denna werldens sätt. Wisserligen blefwo ej alla beståndande i sanningen, men några fick dock Herren draga till sitt huldа hjerta och der bewara dem undan den förföriska werldens lockelser. Ewigt tack ware den allsmäktige!

I slutet af mars och början af april war det åtskilliga swårigheter till följd deraf, att några personer tänkte föka förhindra wår werksamhet. Fiendskapen gick ganska långt. På wäggen utanför min bostad uppslogs under en natt ett stort plakat, hwarpå med stora bokstäfwer stod skrifwet: "Ofredsmakare i Kotka". Till presterskapet aflätos två skrifwelser, deri bland annat hemställdes, att wår werksamhet, som bedrefs i så stor skala och så öppet, måtte stäfjas. Följden blef för mig inställelse för kyrkorådet med ty åtföljande kyrkoråds förbud. Som emellertid förbudet war olagligt, förföll hela saken, efter det jag warit hos ordföranden i domkapitlet. Och då jag nu reste från Kotka, war allt klart, och de, som warit med om att stämpla mot oß, erkände, att de handlat orätt och oförståndigt. Det ser underligt och mörkt ut i Kristi rike många gånger, men trots allt motstånd och all fiendskap winnes den ena segern efter den andra. Tack ware den starke Jehova!

Den 7 juli lemnade jag Kotka och reste med ångbåt till Helsingfors. Wid stranden hade samlats en stor skara wänner för att säga sitt hjertliga farwäl. Då jag såg dessa många wänner, nästan alla med tårfylda ögon, kom jag att tänka på den tid, då jag första gången landsteg i Kotka. Hur olika war det ej nu mot då! Stora ting har Herren i sanning gjort under den tid, som förflutit. Honom **allena** ware äran derför ifrån nu och till ewighet! Det kändes underligt att skiljas från de kära wännerna, med hwilka jag delat så mycken både sorg och glädje. Det kommer dock snart en dag, tänkte jag, då wi ej mer under sorg och gråt skola stiljas, utan i stället i glädje och frid få sammanbo. O, hur stort att hafwa detta hopp!

Det sista de kära wännerna i Kotka med lif och wärme bådo mig om war att till de swenska missionswännerna framföra många hjertliga helsningar och stor tack, derför att de blifwit hjelpta och fått ljus och frid i sina själar. Herren wälsigne, lede och hjelpe nu oß alla! Frid öfwer alla Jesu lärjungar!

Den ringe arbetaren i Herrens wingård

Joh. Sköld.

Stockholm, Hemlandswännens tryckeri, 1884.